

Ks. Norbert Mendecki

MODLITWA „OSIEMNASTU BŁOGOSŁAWIENSTW”

Modlitwa „Osiemnastu Błogosławieństw” sięga korzeniami czasów przedchrześcijańskich¹. Modlitwa ta odmawiana jest dzisiaj przez pobożnych Żydów w pozycji stojącej. Stąd nazwana jest *amida* (stać). Często mówi się o niej po prostu jako o modlitwie (*tefilla*)². Text *amida* występuje w dwóch redakcjach: babilońskiej i palestyńskiej. Średniowieczne i współczesne modlitewniki żydowskie opierają się na redakcji babilońskiej³. Na poddaszu synagogi w Kairze, w tak zwanej „genizie”, odkryto tekst palestyński, który potem został opublikowany przez S. Schechtera⁴. Tekst ten starszy jest od babilońskiej redakcji i najprawdopodobniej zbliżony jest do tekstu pierwotnego. G. Dalman zrekonstruował tekst pierwotny według własnej metody (dwuczłonowy podział prośb), uwzględniając późniejsze dodatki, które zaznaczył w tekście nawiasami⁵.

Niniejsza publikacja jest tłumaczeniem tekstu palestyńskiego z „kairskiej genizy”. Uwzględniono przy tym w nawiasach późniejsze dodatki według Dalmana.

Boże, otwórz wargi moje, a usta moje będą głosiły
Twoją chwałę⁶.

- I   Błogosławiony jesteś Jahwe,
 (Boże nasz i Boże Ojców naszych),
 Boże Abrahama, Boże Izaaka i Boże Jakuba
 (Boże wielki, potężny i straszliwy),
 Boże Najwyższy, Stwórco nieba i ziemi,
 tarczo nasza i tarczo Ojców naszych
 (nasza nadziejo we wszystkich pokoleniach).
           Błogosławiony jesteś Jahwe, tarczo Abrahama.

- II   Jesteś wielki (ponizający wielkich)
 potężny (sądzący potężnych⁷),
 żyjący wiecznie,
 wskrzeszający zmarłych

¹ Por. K. G. Kuhn, *Achtzehngebet und Vaterunser und der Reim*, Tübingen 1950, 10.

² Por. G. Stemberger, *Das klassische Judentum. Kultur und Geschichte der rabbinischen Zeit (70 n.Chr. bis 1040 n.Chr.)*, München, 1979, 103.

³ K. G. Kuhn, dz. cyt., 11.

⁴ S. Schechter, *Genizah specimens*, JQR O.S. 10 (1898) 654—659.

⁵ G. Dalman, *Die Worte Jesu mit Berücksichtigung des nachkanonischen jüdischen Schrifttums und der aramäischen Sprache*, I, Leipzig 1898, 299—301.

⁶ Por. Ps 51, 17.

- (pozwalający wiać wiatrowi i rosie opadać),
wspomagający żywych⁸, wskrzeszenie umarłych
(na naszych oczach⁹ zakwitaj¹⁰ nam pomocą).
Błogosławiony jesteś Jahwe, wskrzeszenie umarłych.
- III Święty jesteś i straszliwe jest Imię Twoje,
nie ma innego Boga oprócz Ciebie.
Błogosławiony jesteś Jahwe, Boże święty.
- IV Udziel nam, Ojczy nasz, Twojego poznania,
zrozumienia i sensu Twojej Tory.
Błogosławiony jesteś Jahwe, udzielający poznania.
- V Przywiedź nas do Ciebie znowu, byśmy się nawrócili¹¹
i odnow dni nasze tak jak dawniej.
Błogosławiony jesteś Jahwe, mający upodobanie
w nawróceniu.
- VI Przebac nam, Ojczy nasz, ponieważ zgrzeszyliśmy
przeciwko Tobie,
przebac i przepuść¹² nasze grzechy w Twoich oczach
(ponieważ wielkie jest Twoje miłosierdzie).
Błogosławiony jesteś Jahwe, przebaczący wiele.
- VII Spójrz na naszą nędzę i przewódź nam¹³
i wybaw nas ze względu na Twoje Imię.
Błogosławiony jesteś Jahwe, Zbawco Izraela.
- VIII Uzdrów Jahwe, nasz Boże, boleści serca naszego
(oddal od nas ucisk i jęki boleści)
i ulecz nasze rany.
Błogosławiony jesteś, uzdrawiający chorych
Twojego narodu izraelskiego.
- IX Pobłogosław nas Jahwe, nasz Boże (ten) rok
(we wszystkich urodzajach i zbliż nam okres naszego
zbawienia¹⁴ i obdarz rosą i deszczem ziemię)
i nasyć świat skarbami Twojej dobroci
(i daj błogosławieństwo dziełu rąk naszych).
Błogosławiony jesteś Jahwe, błogosławiący lata.

⁷ Dosłownie: „gwałtowników”.

⁸ Dosłownie: „karmiący żywych”.

⁹ Dosłownie: „w oka mgnieniu”, tzn. „w jednym momencie”.

¹⁰ W tekście hebrajskim występuje czasownik *zm'* = zakielkować.

¹¹ Chodzi tutaj o metanoję.

¹² Dosłownie: „zglądź i oddal (usuń)”.

¹³ Dosłownie: „prowadź naszą sprawę”.

¹⁴ Dosłownie: „rok końcowy naszego zbawienia”.

- X Dmij w wielki róg dla naszego wyzwolenia
i podnieś sztandar, aby zebrać naszych wygnańców.
Błogosławiony jesteś Jahwe, gromadzący rozproszonych
swojego narodu Izraela ¹⁵.
- XI Sprowadź na powrót naszych sędziów, jak za dawnych czasów
i naszych radnych, jak na początku
i panuj tylko Ty nad nami.
Błogosławiony jesteś Jahwe, kochający prawo.
- XII Wiarołomcom niech będzie każda nadzieja odebrana,
a pyszny rząd ¹⁶ wykorzeń pospiesznie
(jeszcze za naszych dni; a Nazarejczycy ¹⁷ i heretycy
niechaj w jednym momencie zginą)
(i wymazani będą z księgi życia,
ze sprawiedliwymi nie zostaną zapisani).
Błogosławiony jesteś Jahwe, upokarzający
zuchwałych ¹⁸.
- XIII Nad prozelitami sprawiedliwości ¹⁹ niechaj obudzi
się Twoje miłosierdzie
i daj nam dobrą nagrodę razem z tymi, którzy
czynią Twoją wolę.
Błogosławiony jesteś Jahwe, pełnia
ufności ²⁰ dla sprawiedliwych.
- XIV Zmiłuj się Jahwe, nasz Boże
(w Twoim wielkim miłosierdziu nad Izraelem,
Twoim narodem i)
nad Jerozolimą, Twoim miastem
i nad Syjonem, mieszkaniem Twojej wspaniałości,
(i nad Twoją świątynią
i nad Twoim mieszkaniem)
i nad królestwem domu dawidowego,
Mesjasza Twojej sprawiedliwości.
Błogosławiony jesteś Jahwe, Boże Dawida,
który buduje Jerozolimę.

¹⁵ Na temat tej modlitwy por. N. Mendeki, *Dziesiąta prośba z modlitwy „Osiemnastu Błogosławieństw” a Stary Testament*, „Coll. Theol.” 52 (1982), fasc. IV, 57—62.

¹⁶ Lepiej „zuchwały rząd” = Rzym.

¹⁷ Nazarejczycy = chrześcijanie.

¹⁸ Na temat tej modlitwy por. Sch. Ben-Chorin, *Die Ketzerformel*, w: P. G. Müller — W. Stenger, *Kontinuität und Einheit*. Festschrift für F. Mussner, Freiburg 1981, 473—483.

¹⁹ Chodzi tutaj o tzw. „pełnoprawnych prozelitów”.

²⁰ Dosłownie: „pewność” dla sprawiedliwych.

- XV Słuchaj Jahwe, nasz Boże, głosu naszej modlitwy
(i zmiłuj się nad nami)
ponieważ jesteś łaskawym i miłosiernym Bogiem.
Błogosławiony jesteś Jahwe, wysłuchujący modlitwy.
- XVI Niechaj Jahwe, nasz Bóg ma upodobanie
i niech zamieszka na Syjonie
i służy Twój niech służą Ci w Jerozolimie ²¹.
Błogosławiony jesteś Jahwe. A my Tobie służyć
będziemy z bojaźnią.
- XVII Dziękujemy Tobie, (Ty jesteś) Jahwe, nasz Boże
(i Boże ojców naszych),
za każde dobro, łaskę (i miłosierdzie, które nam
okazałeś i) które dla nas uczyniłeś
(i dla naszych ojców żyjących przed nami;
a gdy powiemy, nasza noga się chwieje,
Twoja łaska, o Jahwe, niech nas podeprze).
Błogosławiony jesteś Jahwe, cała dobroć,
Tobie należą się dzięki.
- XVIII Użyj Twojego pokoju narodowi izraelskiemu
(i miastu Twojemu i Twojemu dziedzictwu)
i błogosław nam wszystkim razem.
Błogosławiony jesteś Jahwe,
czyniący pokój.

Wiedeń

KS. NORBERT MENDECKI

---

²¹ Dosłownie: „Tak że Twój służy Tobie służyć będą w Jerozolimie”.